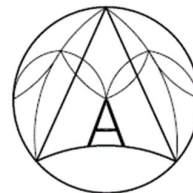

Viimsi vald
Haabneeme alevik
Sõpruse tee 4
Dendroloogiline
hinnang

Töö nr 38/19

Tartu

Ülle Jõgar
PhD, botaanik-dendroloog
OÜ Aktiniidia
ylle.oma@gmail.com

SISUKORD

1.	SISSEJUHATUS	3
2.	DENDROLOOGILINE HINNANG.....	4
2.1.	METOODIKA	4
2.2.	PUITTAIMESTIKU ÜLDANDMED	4
2.3.	PUITTAIMESTIKU HALJASTUSLIK VÄÄRTUS	5
2.4.	LOODUSKAITSELISED VÄÄRTUSED	6
3.	KOKKUVÕTE.....	7
4.	LISAD.....	8
	LISA 1. NUMEREERITUD HALJASTUSLIKE OBJEKTIDE NIMEKIRI	8
	LISA 2. PUUDE HALJASTUSLIKU VÄÄRTUSE HINDAMISE SKAALA.....	13
	LISA 3. FOTOD	14
	LISA 4. DENDROLOOGILISE HINNANGU KAART	17

1. SISSEJUHATUS

Dendroloogilise hinnangu ala asub Viimsi vallas Haabneeme alevikus Sõpruse tee 4 kinnistul (katastriüksus 89001:010:2897) ja selle naabruses asuval transpordimaal. Sõpruse tee 4 pindala on 8343 m². Vaadeldava kinnistu maa sihtotstarve on 100% tootmismaa ja naaberaladel transpordimaa. Ala asub piirkonnas, kus on peamiselt ühiskondlikud hooned ja leidub ka eramaju (joonis 1).

Joonis 1. Sõpruse tee 4 dendroloogilise hinnangu ligikaudne asukoht on märgitud punase joonega. Alus: Maa-ameti kaardiserveri ortofoto.

Käesoleva töö eesmärk on anda hinnang Sõpruse tee 4 kinnistul ja selle naabruses kasvavatele puudele ja põõsastele.

Välivaatlused viidi läbi 10. septembril 2019 botaanik-dendroloog Ülle Jõgari poolt.

Töö koosneb tekstilisest ülevaatest, puittaimede numereeritud nimekirjast (lisa 1), puude väärtushinnangute seletusest (lisa 2), alal tehtud fotodest (lisa 3) ning PDF ja DWG formaadis dendroloogilise hinnangu kaardist (lisa 4).

2. DENDROLOOGILINE HINNANG

2.1. METOODIKA

Dendroloogiline hinnang on koostatud välitöö andmete põhjal, töö tegemisel ning vormistamisel on lähtutud Tallinna Linnavalitsuse 3. mai 2006. a määruses nr 34 „Puittaimestiku ja haljastuse inventeerimise kord“ sätestatud nõuetele ([RT IV, 07.08.2013, 54](#)).

Töö käigus identifitseeritakse alusplaanil toodud projekti alasse jäävad dendroloogilised objektid. Haljastuslike objektide nimekirjas järgneb numbrile puittaimede taksoni nimi, puu übermõõt sentimeetrites (mõõdetud 1,3 m kõrguselt maapinnast), puu diameeter, hinnanguline kõrgus, haljastusliku väärtuse hinne ja märkused. Mitmeharulisel puul, mis hargnes madalamalt kui 1,3 m, mõõdetakse eraldi kõigi harude übermõõt, mis tuuakse tabelis eraldatult „&“ märgiga. Puu kõrgused hinnatakse visuaalselt, kasutades Suunto kõrgusemõõtjat.

Väärtusklasside määramisel kasutatakse 5-astmelist skaalat (Lisa 2 – „Puude haljastusliku väärtuse hindamise skaala“). Dendroloogilisel plaanil tähistatakse puude haljastuslik väärtus järgmiselt: I väärtusklassi – punane, II – sinine, III – roheline, IV – kollane ja V – pruun värv.

Hinnang sisaldab ka ala puittaimede taksonite nimekirja koos ladinakeelsete vastetega, milles on märgitud nende kuuluvus kodumaiste liikide hulka.

2.2. PUITTAIMESTIKU ÜLDANDMED

Välitööde käigus hinnati vaadeldaval alal 119 dendroloogilist objekti. Alusplaanil olid mõned ebatäpsused – puudusid dendroloogilised objektid nr 59 (üks V klassi mägimänd) ja 61 (kaks IV klassi harilikku toomingat). Nende puittaimede ligikaudsed asukohad on märgitud plaanile visuaalsel teel. Lisaks leidub vaadeldaval alal põõsaid ja alla 8cm läbimõõduga puid, mida ei ole alusplaanile üksikpuude kaupa märgitud. Siin kasvavad kased on enamasti aru- ja sookase hübriidid – need on määratud perekonna täpsusega. Hariliku kuuse puistu, milles puud kasvavad tihedalt üksteise kõrval, ei ole hinnatud üksikpuude kaupa, vaid rühmana. Siinsed kuused (va mõned erandid) on valdavalt pikalt laasunud ja üksikpuudena haljastuslikku väärtust ei oma.

Kirjeldatud dendroloogilised objektid on enamuses keskmise (63 tk) või madala (48 tk) haljastusliku väärtusega. Ainult viis puud määrati II ja kolm V väärtusklassi. Siin kasvavad puud ja põõsad on liigiti suhteliselt mitmekesised – kokku registreeriti vaadeldaval alal kolmteist taksonit puittaimi (tabel 1), millest kaheksa on kodumaised liigid.

Tabel 1. Taksonite nimekiri

Jrk. nr.	Kodu-maisus	Lühend	Taksoni eestikeelne nimi	Taksoni teaduslik nimi
1	+	Va	harilik vaher	<i>Acer platanoides</i>
2		VaM	mägivaher	<i>Acer pseudoplatanus</i>
3	+	Lv	hall lepp	<i>Alnus incana</i>
4	+	Ks	kask	<i>Betula sp</i>
5	+	Sa	harilik saar	<i>Fraxinus excelsior</i>
6	+	Tm	harilik toomingas	<i>Padus avium</i>
7	+	Ku	harilik kuusk	<i>Picea abies</i>
8		KuT	torkav kuusk	<i>Picea pungens</i>
9		MäM	mägimänd	<i>Pinus mugo</i>
10	+	Mä	harilik mänd	<i>Pinus sylvestris</i>
11		Pp	pappel	<i>Populus sp</i>
12		Et	harilik ebatsuuga	<i>Pseudotsuga menziesii</i>
13	+	Ta	harilik tamm	<i>Quercus robur</i>

2.3. PUITTAIMESTIKU HALJASTUSLIK VÄÄRTUS

Haljastuslik väärtus määrati 119 dendroloogilisel objektil, millest 98 on üksikpuud, kaheksa põõsad, viis puude rühmad ja kolm hekid. Viis dendroloogilist objekti koosnevad kahest kõrvuti kasvavast puust. I väärtusklassi kuuluvaid puittaimi vaadeldaval alal ei leidu. II väärtusklassi määrati viis puud, mis on kõik kahara võraga keskealised harilikud männid.

III väärtusklassi määrati 63 dendroloogilist objekti. Neist suurem osa (36 tk) on kased. Veel leidub selles väärtusklassis 11 harilikku mändi, neli harilikku ebatsuugat, 5 torkavat kuuske (3 üksikpuud ja kaks hekki), kaks harilikku tamme, üks harilik kuusk, üks mägimänd, üks harilik saar, üks harilik toomingas ja üks harilik vaher. Need kõik on haljastuse seisukohast olulised puittaimed.

IV väärtusklassi kuulub 48 dendroloogilist objekti. Siia väärtusklassi kuuluvad 9 harilikku kuuske (5 üksikpuud ja 4 rühma), 7 torkavat kuuske (6 üksikpuud ja 1 hekk), 6 vananevat mägimändi, 5 harilikku ebatsuugat, 5 harilikku toomingat, 4 halli leppa, 4 harilikku vahtrat, 3 kaske (2 üksikpuud ja üks rühm), 2 paplit, 1 harilik mänd, 1 mägivaher ja üks allasurutud seisundis harilik tamm. Need on kõik väheväärtuslikud puittaimed, mida võib säilitada kui biomassi, kuid mis on soovitatav likvideerida või asendada.

V väärtusklassi kuulub kolm dendroloogilist objekti, mis on kaks kuivanud torkavat kuuske ja üks pikali vajunud mägimänd. Need puittaimed tuleb likvideerida.

2.4. LOODUSKAITSELISED VÄÄRTUSED

Alalt leiti kolmanda kaitsekategooria kaitsealust taimeliiki - laialehist neiuvaipa (*Epipactis helleborine*). Kõige rohkem isendeid (21 tk) kasvasid Sõpruse tee 4 kagunurgas. Natuke läänepool, dendroloogiliste objektide nr 84 ja 86 juures, kasvas veel kaks korda kaks isendit. Ligikaudne kasvukoht on tähistatud dendroloogilise hinnangu asukohaskeemil (joonis lisa 4) roosa joonega.

Laialehine neiuvaip kasvamas Sõpruse tee 4 kagunurgas (10.09.19).

3. KOKKUVÕTE

Praegune haljastuse olukord Sõpruse tee 4 kinnistul ja selle naabruses on hea. Puid on rohkesti ja paljud neist on keskmise haljastusliku väärtusega. Puittaimede valik võiks olla mitmekesisem.

Kolmandasse väärtusklassi kuuluvad puud on soovitatav võimalusel säilitada. IV väärtusklassi kuuluvaid puid võib säilitada kui biomassi, kuid need on soovitatav pigem likvideerida või asendada. Siinsed puud kuuluvad kolmeteistkümmesse taksonisse, millest kaheksa on kodumaised liigid.

Alalt leiti kolmanda kaitsekategooria käpalise – laialehise neiuvaiba (*Epipactis helleborine*) kasvukoht. Siinses asurkonnas loendati 25 isendit. Soovitame jätta selle ala rohealaks.

Dendroloogilise hinnangu juurde kuuluvad puittaimede numereeritud nimekiri (lisa 1), puude väärtushinnangute selgitus (lisa 2), alal tehtud fotod (lisa 3) ja DWG ja PDF formaadis asukohaskeem (lisa 4).

4. LISAD

LISA 1. NUMEREERITUD HALJASTUSLIKE OBJEKTIDE NIMEKIRI

Jrk. nr.	Takson	Haljas- tuslik objekt	Ümber- mõõt (cm)	Diameeter (cm, m)	Hinnanguli- ne kõrgus (m)	Haljastus- väärtus	Märkused
1	harilik ebatsuuga	üksikpuu	165	53	14	III	
2	harilik ebatsuuga	üksikpuu	98	31	14	IV	
3	harilik ebatsuuga	üksikpuu	122	39	14	IV	kõver
4	harilik ebatsuuga	üksikpuu	136	43	14	III	
5	harilik ebatsuuga	üksikpuu	120	38	14	IV	ühepoolne võra
6	harilik ebatsuuga	üksikpuu	73	23	14	IV	ühepoolne võra
7	harilik ebatsuuga	üksikpuu	120	38	14	III	
8	harilik ebatsuuga	üksikpuu	140	45	14	IV	ühepoolne võra, pikalt laasunud
9	kask	üksikpuu	95 & 99	30 & 32	15	III	2 haru
10	harilik ebatsuuga	üksikpuu	115	37	15	III	ühepoolne võra
11	harilik mänd	üksikpuu	100	32	15	IV	ühepoolne võra, kuivanud oksad
12	harilik mänd	üksikpuu	133	42	15	III	
13	kask	üksikpuu	144	46	14	III	
14	kask	üksikpuu	69 & 103	22 & 33	14	III	2 haru, hargneb tüve alusel
15	harilik mänd	üksikpuu	98	31	15	III	puit paljandunud vähesel määral
16	harilik mänd	üksikpuu	102	32	14	III	
17	harilik mänd	üksikpuu	96	31	14	III	tüve kõrvalt eemaldada hariliku saare järelkasv
18	kask	üksikpuu	86 & 80	27 & 25	14	III	2 haru
19	harilik kuusk	üksikpuu	118	38	14	IV	
20	harilik kuusk	üksikpuu	138	44	14	IV	
21	harilik toomingas	põõsas		3m	5	IV	
22	hall lepp	üksikpuu	40	13	10	IV	
23	hall lepp	üksikpuu	90	29	12	IV	
24	hall lepp	üksikpuu	97	31	12	IV	

Jrk. nr.	Takson	Haljas- tuslik objekt	Ümber- mõõt (cm)	Diameeter (cm, m)	Hinnanguli- ne kõrgus (m)	Haljastus- väärtus	Märkused
25	hall lepp	üksikpuu	82 & 25	26 & 8	10	IV	2 haru, ühepoolne võra
26	kask	üksikpuu	80 & 81	25 & 26	13	III	2 haru
27	kask	üksikpuu	117	37	14	III	
28	torkav kuusk	üksikpuu		8	3	IV	ühepoolne võra
29	torkav kuusk	üksikpuu	35	11	6	IV	ühepoolne võra
30	torkav kuusk	üksikpuu	30	10	6	IV	
31	kask	üksikpuu	91 & 108 & 103 & 52	29 & 34 & 33 & 17	15	III	4 haru
32	kask	üksikpuu	105 & 95	33 & 30	12	III	2 haru
33	kask	üksikpuu	87	28	15	III	
34	kask	üksikpuu	68 & 78	22 & 25	16	III	2 haru, tüvel mehaanilised vigastused
35	harilik kuusk	üksikpuu		35	16	III	
36	kask	üksikpuu	96	31	15	III	
37	torkav kuusk	üksikpuu		34	13	III	
38	torkav kuusk	üksikpuu		30	13	III	
39	kask	üksikpuu	40	13	8	III	
40	harilik vaher	üksikpuu	38 & 39 & 37	12 & 12 & 12	8	IV	3 haru
41	harilik toomingas	üksikpuu	51	16	8	IV	
42	mägimänd	põõsas		5m	5	IV	
43	mägimänd	põõsas		6m	6	III	
44	mägimänd	põõsas		4 x 6m	3	IV	
45	kask	üksikpuu	117	37	14	III	
46	harilik mänd	üksikpuu	130	41	15	II	
47	harilik mänd	üksikpuu	112 & 57	36 & 16	15	III	2 haru
48	harilik mänd	üksikpuu	128	41	15	III	
49	harilik mänd	üksikpuu	100	32	15	III	
50	harilik mänd	üksikpuu	128	41	15	III	
51	harilik mänd	üksikpuu	143	46	15	II	
52	harilik mänd	üksikpuu	117	37	13	II	
53	harilik mänd	üksikpuu	105	33	13	II	

Jrk. nr.	Takson	Haljas- tuslik objekt	Ümber- mõõt (cm)	Diameeter (cm, m)	Hinnanguli- ne kõrgus (m)	Haljastus- väärtus	Märkused
54	harilik mänd	üksikpuu	137	44	12	II	
55	harilik mänd	üksikpuu	96	31	14	III	
56	harilik mänd	üksikpuu	99 & 96	32 & 31	14	III	2 haru
57	harilik mänd	üksikpuu	124 & 33 & 38	39 & 11 & 12	14	III	3 haru
58	mägimänd	põõsas		4m	5	IV	allasurutud seisundis
59	mägimänd	põõsas		4 x 2m	3	V	väga viltu vajunud
60	harilik vaher	2 puud	48; 68	15; 22	15	IV	
61	harilik toomingas	2 puud	37; 57	12; 18	14	IV	ühepoolne võra
62	harilik toomingas	üksikpuu	77	25	14	III	
63	harilik saar	üksikpuu	48	15	13	III	
64	harilik toomingas	üksikpuu	34	11	6	IV	ühepoolne võra
65	harilik toomingas	üksikpuu	43	14	12	IV	
66	mägimänd	põõsas		5m	10	IV	
67	mägimänd	põõsas		5 x 2m	7	IV	naaberkinistul
68	kask	rühm	36; 58; 50; 47; 48; 41; 50	11; 18; 16; 15; 15; 13; 16	12	IV	
69	kask	üksikpuu	85 & 64 & 77 & 50 & 96 & 88	27 & 20 & 25 & 16 & 28	15	III	hargneb alusel
70	harilik tamm	üksikpuu		7 & 6	5	IV	2 haru
71	kask	üksikpuu	112	36	15	III	
72	kask	üksikpuu	67 & 72 & 64	21 & 23 & 20	15	III	3 haru
73	kask	üksikpuu	86	27	13	III	
74	kask	2 puud	97; 74	31; 24	15	III	
75	kask	üksikpuu	106	34	15	III	
76	kask	2 puud	71; 85	23; 27	15	III	
77	kask	üksikpuu	66 & 72 & 64 & 118	21 & 23 & 20 & 38	14	III	4 haru
78	kask	üksikpuu	96 & 106 & 82	31 & 34 & 26	15	III	3 haru

Jrk. nr.	Takson	Haljas- tuslik objekt	Ümber- mõõt (cm)	Diameeter (cm, m)	Hinnanguli- ne kõrgus (m)	Haljastus- väärtus	Märkused
79	kask	üksikpuu	115	37	15	III	
80	kask	üksikpuu	123	39	15	III	
81	kask	üksikpuu	113 & 80	36 & 25	15	III	2 haru, hargneb tüve alusel
82	kask	2 puud	90; 90	29; 29	14	III	
83	kask	üksikpuu	115	37	13	III	
84	kask	üksikpuu	93 & 100	30 & 32	14	III	2 haru
85	kask	üksikpuu	104	33	15	III	
86	kask	üksikpuu	119	38	15	III	
87	kask	üksikpuu	88	28	14	III	
88	kask	üksikpuu	105	33	15	III	
89	kask	üksikpuu	106 & 100	34 & 32	15	III	2 haru
90	mägimänd	üksikpuu	30	10	3	IV	ühepoolne võra, osaliselt kuivanud
91	harilik kuusk	rühm		25 - 35	15	IV	5 puud
92	kask	üksikpuu	112 & 86	36 & 27	15	III	2 haru
93	kask	üksikpuu	73 & 75	23 & 24	15	III	2 haru
94	harilik tamm	üksikpuu	56	18	10	III	ühepoolne võra
95	kask	üksikpuu	120	38	15	III	
96	harilik tamm	üksikpuu	45	14	10	III	
97	kask	üksikpuu	98	31	16	IV	pikk oksteta tüvi, väike võra
98	kask	üksikpuu	60 & 73	19 & 23	12	IV	2 haru, mitmed vigastused
99	mägivaher	üksikpuu	32	10	4	IV	väga viltu vajunud
100	pappel	üksikpuu		65	20	IV	2 haru eemaldatud
101	harilik kuusk	üksikpuu		35	15	IV	
102	harilik kuusk	üksikpuu		30	14	IV	
103	harilik kuusk	üksikpuu		40	16	IV	
104	kask	üksikpuu	91	29	14	III	
105	harilik vaher	üksikpuu		10	8	IV	
106	pappel	üksikpuu	103	33	11	IV	ühepoolne võra

Jrk. nr.	Takson	Haljas- tuslik objekt	Ümber- mõõt (cm)	Diameeter (cm, m)	Hinnanguli- ne kõrgus (m)	Haljastus- väärtus	Märkused
107	harilik vaher	üksikpuu	63 & 50 & 92	20 & 16 & 29	10	IV	3 haru
108	harilik vaher	üksikpuu		35	16	III	naaberkinnistul
109	torkav kuusk	üksikpuu		30	6	V	kuivanud
110	torkav kuusk	üksikpuu		30	13	IV	
111	torkav kuusk	üksikpuu		30	6	IV	ilma ladvata
112	torkav kuusk	rida		25 - 35	12 - 14	III	
113	torkav kuusk	rida		25 - 35	12 - 14	IV	puud osaliselt kuivanud, võrasid katab viinapuu. võiks siiski säilitada, kuna hiigelsuur viinapuu on huvitav
114	torkav kuusk	üksikpuu		30	12	IV	
115	torkav kuusk	üksikpuu		30	7	III	
116	torkav kuusk	rida		20 - 30	5 - 11	III	
117	harilik kuusk	rühm		15 - 30	12 - 15	IV	
118	harilik kuusk	rühm		15 - 35	12 - 15	IV	
119	harilik kuusk	rühm		15 - 40	12 - 15	IV	

LISA 2. PUUDE HALJASTUSLIKU VÄÄRTUSE HINDAMISE SKAALA

1) Eriti väärtuslik puu (I väärtusklass) — dekoratiivsete ja/või pikaealiste ning haigustele ja kahjuritele vastupidavate puuliikide eriti suured ja elujõulised eksemplarid. Puud, mis on dendroloogilised haruldused või mis omavad ajaloolist või kultuuriloolist väärtust. Samuti looduskaitse all olevad puud. Kindlasti säilitada.

2) Väärtuslik puu (II väärtusklass) — dekoratiivne, pikaealine ning mehhaanilistest vigastustest, haigustest või kahjuritest kahjustamata (või väikese kahjustusega) puu. Dekoratiivsete, haigus- ning kahjurikindlate ja pikaealiste puuliikide noored elujõulised eksemplarid. Haljastusplaani (istutusskeemi) järgi istutatud puu. Omab olulist maastikulist ja ökoloogilist tähtsust. Säilitada.

3) Oluline puu (III väärtusklass) — dekoratiivne või pikaealine ning väheste mehhaanilistest vigastustest, haiguste- või kahjuritetunnustega, kuid veel elujõuline (juurdekasvu omav) puu. Puu, mis on osa ökoloogiliselt efektiivsest haljastusega kohast Võimalusel säilitada.

4) Väheväärtuslik puu (IV väärtusklass) — puu, mis kahjustab või tulevikus hakkab kahjustama liigiliselt või asukohalt ala väärtuslikumat puud. Puu, mis on oma eluea lõpul kas vanuse või kahjustuste tõttu. Puu, mis on allasurutud seisundis. Linnahaljastuse seisukohalt väheväärtuslik puu, mida võib säilitada kui biomassi, kuid mis on soovitatav likvideerida või asendada väärtuslikumate puuliikidega. Võib likvideerida.

5) Likvideeritav puu (V väärtusklass) — haige elujõuetu, ohtlik puu, ning millel on antud kohal väike ökoloogiline tähtsus. Puu, mis on kuivanud, tugevasti kahjustunud varju, linnatingimuste, põlemise, mehaaniliste vigastuste jms. tõttu. Puu, mis varjab ja kahjustab I ja II väärtusklassi puud või muud haljastust. Kuulub väljaraiumisele.

LISA 3. FOTOD

Foto 1. Dendrooloogilised objektid nr 26, 27 ja 32

Foto 2. Dendrooloogilised objektid nr 43 ja 44

Foto 3. Dendroloogiline objekt nr 69

Fotod 4. Dendroloogilised objektid nr 79 – 82

Foto 5. Dendroloogilised objektid nr 92 ja 93

Foto 6. Dendroloogilised objektid nr 103 - 106

